

Robert Egevang: Det gamle Helsingør. Nationalmuseet 1976. 96 s., ill. Kr. 27,50.

Helsingør hører til de vel beskrevne byer. I 1972 udsendte Knud Klem »Helsingør, kulturhistoriske vandringer i by og egn«, præget af mangeårig fortrolighed med og af levende kærlighed til emnet. I 1973 fulgte Nationalmuseets bog om historiske huse i Helsingør, en bygningshistorisk registrant, og nu kommer så Egevangs bog som et led i en af Nationalmuseet udgivet serie om gamle danske købstæder; men da Helsingør er særdeles rig på historiske minder og god gammel arkitektur er der plads for dem alle, ingen af de tre værker overflødiggør de andre. Egevangs emner spænder ikke så vidt som Klems, han samler sin interesse om den borgerlige arkitektur, som skildres dels med sagkundskab, dels med temperament. Havnepladsen med pølsebod og benzintank får sin bekomst. Svea-søjlen og gangbroen til færgerne stryger med i løbet. Til det positive hører, at Egevang ikke blot beskæftiger sig med husenes facader, men også gør opmærksom på de mange smukke gårdpartier og lejlighedsvis giver et par ord med om livet bag murene. Bindingsværkshusene foretrækker han overkalkede, så konstruktionen blot anes, ikke ses, og af restaureringer, som jo ikke er til at undgå, foretrækker han 1970'ernes, som han kalder formløse. Det bemærkes, at neo-stilarterne nu er acceptable, og vist er det, rådhus og banegård er staterlige bygværker. Bogens mange fotografier er fra forskellige tider, og man vil følgelig alene heraf kunne skønne om de lidte tab og den seneste nutids bestræbelser for at råde bod og at redde, inden det bliver for sent.

Bogen slutter med en nyttig ordliste, der forklarer rokoko og klassicisme, men ikke barok og empire, og som belærer os om, at gotik er en forældet betegnelse.

Sigvard Skov

OLDTID

E. Aner & K. Kersten: Die Funde der älteren Bronzezeit des nordischen Kreises in Dänemark, Schleswig-Holstein und Niedersachsen, II, Sorø und Præstø amter. Neumünster, Nationalmuseet/K. Wachholtz, 1976. 208 s., 182 pl., 1 kortbilag. 448,50 kr.

1973 udkom første bind af den længe ventede materialepublikation af Danmarks ældre broncealders fund, i sommeren 1976 udkom bind 2, så hele Sjælland nu foreligger. Dermed er der fremlagt 1310 stedfæstede fundgrupper spændende fra høje med 30 grave til enkeltfundne genstande. Kun ialt 250 enkeltgrave og gravhøje er sagkyndigt undersøgt i løbet af mere end 100 år, heraf de 155 i dette århundrede. Næsten alle Nationalmuseets medarbejdere figurerer på listen over udgravere (Frederik VII og livskytte Jørgensen er de eneste uden for denne kreds). Nationalmuseet fungerede jo som lokalmuseum for Sjælland indtil de seneste år. Der foreligger planer fra 137 udgravninger, d.v.s. at der ikke fra de andre undersøgelser foreligger kontrollable og tilstrækkelige iagttagelser (i nogle få tilfælde findes der dog planer, som ikke er gengivet). Mange af fundene er forsvundet, mange kan ikke længere stedfæstes, og kun 15 gravhøje er totalundersøgt.

Ved bedømmelsen af gravfundene er det værd at lægge mærke til at næsten alle høje med flere grave er sagkyndigt undersøgte, og at der blandt disse er en stor del grave, som ikke kan dateres nærmere (de mangler daterende genstande eller genstande overhovedet). Det er tankevækkende, hvis man vil regne befolkningstal ud fra gravfundene. Bindet er ligeså fremragende produceret som forgænger, det indeholder to af broncealderens fornemste klenodier, solvognen, og kedelvognen fra Skallerup i perfekte tegnninger, den sidstnævnte med de nyafdækkede fuglefigurer.